

Dosarul nr. 2ra-1560/23
2-22106920-01-2ra-10112023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: D. Sușchevici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Pahopol, A. Braga, A. Malfi)

Î N C H E I E R E

03 iulie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Ion Malanciuc
Diana Stănilă
Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de Nicolae Daniliuc și Alexei Galițchi,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Daniliuc și Alexei Galițchi împotriva Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Consiliului Superior al Magistraturii și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea plângerii penale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Nicolae Daniliuc și Alexei Galițchi și menținută hotărârea din 16 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea,

c o n s t a t ă :

La 25 iulie 2022, Nicolae Daniliuc și Alexei Galițchi au depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Consiliului Superior al Magistraturii și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea plângerii penale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 2-13).

În motivarea cererii de chemare în judecată, au indicat că la 27 iulie 2021, Nicolae Daniliuc s-a adresat Procurorului General al Republicii Moldova cu o plângere penală, prin care a solicitat de a dispune prin ordonanță începerea urmăririi penale în privința judecătorului Angela Catană de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, în temeiul art. 307 alin. (2) din Codul penal, și anume

pronunțarea cu bună-știință a unei încheieri contrare legii, soldată cu urmări grave și art. 328 alin. (3) din Codul penal, și anume excesul de putere și depășirea atribuțiilor de serviciu săvârșite de o persoană cu funcție de demnitate publică, soldate cu urmări grave și art. 339 alin. (2) din Codul penal, și anume uzurparea puterii judecătorești, soldată cu urmări grave.

La fel, a solicitat Procurorul General al Republicii Moldova de a dispune începerea urmăririi penale, din motiv că la 25 mai 2021, la demersul Penitenciarului nr. 2 Lipcani, instanța de judecată a emis o încheiere de corectare a omisiunilor admise în sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 06 martie 2019, invocând circumstanțele de drept prevăzute la art. 249 și 395 din Codul de procedură penală, și anume a adăugat la sentința din 06 martie 2019 – „A aplica față de Galițchi Alexei Alexei arestarea preventivă, pentru punerea în executare a pedepsei cu închisoarea, menținând detenția acestuia în instituția penitenciară până când sentința va deveni definitivă. Încheierea este definitivă la data pronunțării.”

În opinia reclamantilor, prin încheierea din 25 mai 2021, nu a avut loc niciun fel de corectare a erorilor materiale din sentința judecătorească din 06 martie 2019, ci au fost incluse două prevederi noi în dispozitivul sentinței judecătorești din 06 martie 2019, nefiind incident art. 249 din Codul de procedură penală.

Totodată, au menționat că încheierea din 21 mai 2021 nu poate fi definitivă din data pronunțării, or, nicio normă de procedură penală nu prevede acest lucru.

Cu referire la prevederile art. 25 alin. (4) din Constituția Republicii Moldova, au punctat că arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului se poate depune recurs. în condițiile legii, în instanța judecătorească ierarhic superioară. Termenul arestării poate fi prelungit numai de către judecător sau de către instanța judecătorească, în condițiile legii, cel mult pînă la 12 luni.

Au notat că dosarul penal, în cadrul căruia a fost pronunțată sentința judecătorească din 06 martie 2019, încă din anul 2019 se află în procedura Curții de Apel Chișinău, prin urmare, este inexplicabil în ce condiții a fost emisă încheierea din 21 mai 2021, în lipsa cauzei penale.

În cele ce urmează, reclamantii au susținut că, la 09 septembrie 2021, Nicolae Daniliuc a primit o scrisoare din partea Procuraturii Republicii Moldova, datată cu 24 august 2021, prin care s-a refuzat în începerea urmăririi penale pe cazul dat.

La 10 septembrie 2021, Nicolae Daniliuc, a contestat acțiunile abuzive și ilegale ale procurorului cu o altă plângere, adresată Procurorului General al Republicii Moldova, în ordinea art. 299¹, 299² din Codul de procedură penală.

Au indicat că la 06 octombrie 2021, Nicolae Daniliuc a mai recepționat o scrisoare din Procuratura Generală a Republicii Moldova, datată cu 29 septembrie 2021, iar la 07 octombrie 2021, Nicolae Daniliuc a contestat la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, acțiunile ilegale ale Procurorului General al Republicii Moldova în ordinea art. 313 din Codul de procedură penală.

Ulterior, prin încheierea din 21 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, plângerea lui Nicolae Daniliuc din 07 octombrie 2021 a fost declarată inadmisibilă, din motiv că judecătorul de instrucție nu este în drept de a dispune începerea urmăririi penale sau obligarea procurorului de a porni urmărirea penală, iar argumentele referitoare la faptul că procurorii au încălcat flagrant prevederile art. 19, 254, 265, 274 din Codul de procedură penală, au fost considerate declarative și nefondate, care vin în contradicție cu faptele constatate pe parcursul examinării plângerii.

Au obiectat că, la caz, s-a încălcat în mod flagrant și termenul legal de 10 zile de examinare a plângerii din 07 octombrie 2021, stabilit de art. 313 din Codul de procedură penală.

La 04 ianuarie 2022, Nicolae Daniliuc a atacat cu recurs la Curtea de Apel Chișinău încheierea din 21 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, în ordinea art. 437-451 din Codul de procedură penală.

Prin decizia din 13 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cererea de recurs a fost respinsă ca inadmisibilă.

Totodată, au subliniat că Curtea de Apel Chișinău, la 13 iunie 2022, a refuzat să examineze în fond cererea de recurs din 04 ianuarie 2022, din motivul că încheierea din 21 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, nu putea fi atacată cu recurs, or, art. 313 alin. (6) din Codul de procedură penală stipulează cu certitudine că încheierea judecătorului de instrucție privind refuzul în pornirea urmăririi penale poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel în termen de 15 zile de la data pronunțării.

Potrivit reclamanților, decizia din 13 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău este în contradicție cu normele de drept internațional.

De asemenea, pe parcursul cercetării cazului dat în mod complet, obiectiv și multiaspectual, Nicolae Daniliuc a solicitat organului de urmărire penală, procurorilor să-i răspundă la întrebările ce au fost solicitate referitoare la încheierea judecătorească din 21 mai 2021, însă până la data adresării cu prezenta cerere de chemare în judecată, organul de urmărire penală și procurorii nu au oferit răspuns la întrebările date, fiind ignorat de către procurori.

Având în vedere faptul că atât organul de urmărire penală, cât și procurorii nu au oferit un răspuns la toate întrebările formulate de către Nicolae Daniliuc, reclamanții sunt de părerea că a fost încălcat art. 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, și anume obligația generală a statului de a recunoaște oricărei persoane, aflate sub jurisdicția sa, drepturile și libertățile definite de Convenție, or, organul de urmărire penală, procurorii, instanțele de judecată din Republica Moldova au încălcat prevederile art. 19, 254, 274, 313, 437-551 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, precum și nu s-a efectuat nicio cercetare penală pe cazul dat pentru a se afla adevărul.

În drept, reclamanții Nicolae Daniliuc și Alexei Galițchi și-au întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. 19, 254, 274, 313 și 473 din Codul de procedură penală, art. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 8 din Declarația

Universală a Drepturilor Omului, art. 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, art. 1, 6, 13, 41 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 1, 4, 7, 8, 20 din Constituția Republicii Moldova, art. 19, 2006 din Codul civil.

Reclamanții Nicolae Daniliuc și Alexei Galițchi au solicitat: 1) admiterea acțiunii; 2) constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea plângerii penale din 27 iulie 2021, în corespundere cu prevederile legale; 3) încasarea din bugetul de stat al Republicii Moldova în beneficiul lui Nicolae Daniliuc a sumei de 50 000 de euro, cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea plângerii penale din 27 iunie 2021 și a sumei de 10 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma cheltuielilor pentru asistență juridică; 4) constatarea faptului aplicării ilegale și neconstituționale a arestului preventiv aplicat de către instanța de judecată, în privința lui Alexei Galițchi, începând cu 25 mai 2021 și până la 25 iulie 2022, pe parcursul a 14 luni (427 zile); 5) încasarea din bugetul de stat al Republicii Moldova a sumei de 6 000 000 de euro, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin aplicarea ilegală și neconstituțională a arestului preventiv și a sumei de 20 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma cheltuielilor pentru asistență juridică.

Prin hotărârea din 16 martie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea (f. d. 74, 77-89).

La 11 aprilie 2023, Nicolae Daniliuc și Alexei Galițchi au declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 16 martie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru (f. d. 92-94), iar la 15 mai 2023, a fost prezentat apelul motivat, prin care au solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a pretențiilor din acțiune (f. d. 100-102).

Prin decizia din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Nicolae Daniliuc și Alexei Galițchi și menținută hotărârea din 16 martie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru (f. d. 116, 117-133).

În argumentarea soluției emise, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că, însuși faptul că reclamanții nu sunt de acord cu hotărârile organelor implicate în examinarea cererilor/plângerilor depuse de aceștia, nu poate fi catalogat drept o încălcare a dreptului la examinarea plângerii penale, or, la caz, s-a stabilit cu certitudine lipsa existenței unei bănuieli rezonabile că a fost comisă o infracțiune, fapt care exclude emiterea ordonanței pe caz, în situația în care temeiuri procesuale de intervenire a Procuraturii Generale nu sunt.

Totodată, instanțele de judecată au notat că reclamanții nu sunt în drept de a pretinde la repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea plângerilor, or, în baza actelor și lucrărilor dosarului, s-a constatat cu certitudine că reclamantul, nefiind de acord cu răspunsurile Procuraturii Generale a Republicii Moldova din 24 august 2021 și din 29 septembrie 2021, a contestat la judecătorul de instrucție al Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, iar potrivit încheierii din 21 decembrie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, s-a declarat inadmisibilă plângerea, în ordinea art. 313 din Codul de procedură

penală, împotriva răspunsurilor Procuraturii Generale a Republicii Moldova din 24 august 2021 și din 29 septembrie 2021.

Mai mult, prin decizia din 13 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins ca inadmisibil recursul declarat împotriva încheierii din 21 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, decizia fiind irevocabilă.

În acest sens, instanțele de judecată au remarcat că, deși Alexei Galițchi a fost condamnat, acestuia în niciun fel nu i-au fost lezate drepturile sale, or, existența încheierilor privind aplicarea măsurilor preventive în privința reclamantului nu denotă faptul că organul de urmărire penală sau instanța de judecată au admis acțiuni ilicite, întrucât aplicarea acestor măsuri este necesară într-o societate democratică și acest scop este proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării lor.

La 27 octombrie 2023, Nicolae Daniliuc și Alexei Galițchi au declarat recurs împotriva deciziei din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a pretențiilor din acțiune (f. d. 137-139).

În motivarea recursului, au indicat că Curtea de Apel Chișinău a respins cererea de apel, fără a invoca vreun motiv concret în favoarea soluției adoptate.

Au obiectat că nici instanța de fond, nici instanța de apel nu s-a expus asupra obiectului cererii de chemare în judecată, și anume dacă lui Nicolae Daniliuc i-a fost încălcat dreptul său la examinarea plângerii penale din 27 iulie 2021, în strictă conformitate cu prevederile legale și dacă lui Alexei Galițchi i-a fost încălcat dreptul său garantat de art. 25 din Constituția Republicii Moldova.

Prin încheierea din 11 ianuarie 2024 a Curții Supreme de Justiție, s-a expedit Guvernului Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, Consiliului Superior al Magistraturii și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, copia recursului declarat de Alexei Galițchi și Nicolae Daniliuc și s-a comunicat dreptul de depunere, în termen de până la o lună, a referinței, cu expunerea asupra obiecțiilor materiale și procedurale invocate în cererea de recurs (f. d. 142).

La 31 mai 2024, prin intermediul poștei electronice, Consiliul Superior al Magistraturii a depus referință la recursul formulat de Nicolae Daniliuc și Alexei Galițchi împotriva deciziei din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând declararea inadmisibilității acestuia (f. d. 145-146 verso).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție alte referințe nu au parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat public la 19 septembrie 2023 (f. d. 116).

Conform extrasului din poșta electronică anexat la materialele cauzei, copia deciziei motivate din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost

notificată recurentului Nicolae Daniliuc, în mod electronic, la 26 octombrie 2023 (f. d. 134).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, întrucât cererea de recurs a fost depusă la 27 octombrie 2023 (f. d. 137).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de Nicolae Daniliuc și Alexei Galițchi împotriva deciziei din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Nicolae Daniliuc și Alexei Galițchi este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin.(1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către Nicolae Daniliuc și Alexei Galițchi, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă existența temeiurilor de declarare a recursului ca fiind admisibil, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de către Nicolae Daniliuc și Alexei Galițchi conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurenți nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de către Nicolae Daniliuc și Alexei Galițchi, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Nicolae Daniliuc și Alexei Galițchi împotriva deciziei din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Ion Malanciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni